

کارنامه ۱۳ ساله

گزارش عملکرد صندوق توسعه ملی

از ابتدای تاسیس تا ۳۰ دی ماه ۱۴۰۲

منابع و مصارف

اعطای تسهیلات

مطالبات معوق و وصول آنها

مشارکت در تأمین مالی پروژهها

پیشنهادها

سازمان صندوق توسعه ملی

مقدمه

عملکرد صندوق توسعه ملی، طی عمر ۱۳ ساله خود از لحاظ شاخص‌های سودآوری، با فرض بازگشت تمامی منابع پرداخت شده، هم نزدیک به صفر درصد بوده است. این در حالی است که عملکرد سودآوری صندوق‌های بین‌المللی مشابه صندوق توسعه ملی حدود شش درصد سالانه گزارش شده‌اند. با نگاهی به حوزه‌های فعالیت صندوق‌های ثروت در دنیا، متوسط ارزش پرتفوی تخصیص یافته این صندوق‌ها کمتر از ۵٫۴ درصد ارزش کل پرتفوی، به صورت اعطای وام انجام پذیرفته و الباقی سبد پرتفوی آنها به حوزه‌های گسترده‌ای از سرمایه‌گذاری‌ها و با به‌کارگیری از ابزارهای متنوع، صورت پذیرفته است.

آنچه صندوق‌های ثروت جهانی امروز در دست اقدام و انجام دارند، همان اهداف و اساسنامه‌ای است که صندوق توسعه ملی ایران بر پایه آن شکل گرفت؛ اما کم توجهی به فرآیندهای جهانی سبب شد، طی یک دهه، به مرور از اهداف بنیادی و اساسنامه‌ای فاصله گیرد. با این حال، امروز نیز می‌توان به اتکای ظرفیت‌های داخلی و درس آموختن از راه‌های پیموده و امتحان پس داده، به مسیر ارزش آفرینی و خلق ثروت بازگشت.

به همین رو، صندوق توسعه ملی برگرفته از تجارب خود و با استفاده از ظرفیت اساسنامه‌ای مغفول مانده در حوزه‌های سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و همچنین بنا به مقضیات کنونی کشور و درس‌های سرمایه‌گذاری داخلی و بین‌المللی و همچنین تجارب ناموفق بنگاه‌داری صندوق‌های سرمایه‌گذاری و صندوق‌های بازنشستگی داخل کشور، اقدام به طراحی و به‌کارگیری مدل‌های متنوعی کرده تا از مرحله وام‌دهی صرف عبور کرده و به واقع در قامت یک صندوق بین‌نسلی نقش آفرینی کند. لیک مقدمه و پیش‌شرط گذار و بهره‌گرفتن از ظرفیت‌های مغفول، ترسیم روشن و واقعی از جایگاه کنونی و البته ارائه راهکار و نقشه‌راه عملیاتی است.

مجلد حاضر با همین دو مقصود گرد آمده است؛ وضعیت موجود از منظر داده و ستانده و شاخص‌های صندوق از ابتدا تاکنون و البته پیشنهادهای مشخص و کارآمد برای رسیدن به نقطه مطلوب.

فصل اول

منابع و مصارف

فصل نخست کارنامه صندوق توسعه ملی به مجموع منابع ورودی صندوق توسعه ملی، مجموع مصارف و البته مانده موجودی صندوق اختصاص دارد که جزئیات آن را در صفحات پیش‌رو از نظر می‌گذرانیم.

منابع

مجموع منابع ورودی به صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تا سی‌ام دی‌ماه ۱۴۰۲ معادل ۱۶۰۸ میلیارد دلار بوده است که جزئیات و محل ورودی منابع در نماداده‌های حاضر گرد آمده است.

کل منابع
ورودی صندوق
توسعه ملی

۱۶۰۸
میلیارد دلار

۳
میلیارد دلار

سود
تسهیلات و
سپرده‌گذاری

۵۱
میلیارد دلار

سود
حاصل از
موجودی حساب
نزد بانک
مرکزی

عوااید
حاصل از
صادرات نفت

۱۵۰۶
میلیارد دلار

۲۱
میلیارد دلار

۵۰ درصد
ماتده حساب
ذخیره ارزی

مصارف

مجموع مصارف صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تا سی‌ام دی ماه ۱۴۰۲ معادل ۱۳۲٫۱ میلیارد دلار بوده است که جزئیات و محل ورودی منابع در نماداده‌های حاضر گرد آمده است.

نکته: ۱۶٫۵ میلیارد از مجموع «مصارف غیردولتی» و «سپرده‌گذاری بر اساس مجوزها»، با تضامین شرکت ملی نفت ایران پرداخت شده است.

فصل دوم

اعطای تسهیلات

فصل دوم کارنامه صندوق توسعه ملی، گزارش اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی است که جزئیات آن را در صفحات پیش رو از نظر می‌گذرانیم.

تسهیلات و سپرده‌گذاری

عملکرد اعطای تسهیلات و سپرده‌گذاری ارزی و ریالی صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تاکنون را در محورهای عاملیت ارزی، سپرده‌گذاری ارزی، سپرده‌گذاری ریالی، اشتغال روستایی و عاملیت ریالی در نماداده‌های پیش رو از نظر می‌گذرانیم.

عاملیت ارزی	تعداد طرح‌ها	۳۲۱ فقره	مبلغ	۳۰۵ میلیارد دلار
سپرده‌گذاری ارزی	تعداد طرح‌ها	۴۶ فقره	مبلغ	۶ میلیارد دلار
سپرده‌گذاری ریالی	تعداد طرح‌ها	۱۱۶۷۵۵ فقره	مبلغ	۸۵ همت (تبدیل ارز به ریال)
اشتغال روستایی	تعداد طرح‌ها	۱۸۶۰۰۰ فقره	مبلغ	۱۰۵ همت (تبدیل ارز به ریال)
عاملیت ریالی	تعداد طرح‌ها	۳۳۳۴۲ فقره	مبلغ	۲۱ همت (تبدیل ارز به ریال)

تسهیلات و سپرده‌گذاری ارزی در دولت سیزدهم

کل تسهیلات و سپرده‌گذاری ارزی صندوق
در دولت سیزدهم

۲۶,۴
میلیارد دلار

صندوق توسعه
ملی در دولت
سیزدهم مبلغ
۲۶,۴ میلیارد دلار
در قالب تسهیلات و
سپرده‌گذاری ارزی
تخصیص داده که
جزئیات آنرا در ادامه
مرور می‌کنیم:

۲۰,۷
میلیارد دلار

تسهیلات به دولت

سپرده‌گذاری نزد بانک مسکن برای نهضت ملی مسکن
(خط اعتباری در دست اقدام)

۲
میلیارد دلار

۲,۵
میلیارد دلار

پرداخت بابت تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام
(۷۵ طرح)

اعلام مسدودی نزد بانک مرکزی برای طرح‌های جدید
(۶ طرح)

۰,۷۵
میلیارد دلار

۰,۴۵
میلیارد دلار

سپرده‌گذاری ارزی (نزد بانک‌های عامل)
برای طرح‌ها (۵ طرح)

برش کسب و کار تسهیلات ارزی

صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تا پایان سیام دی ماه ۱۴۰۲ مبلغ ۳۶٫۵ میلیارد دلار، تسهیلات ارزی به زیربخش‌های نفت و گاز، صنعت (سایر صنایع)، نیروگاه، پالایشگاه، پتروشیمی، آب، حمل و نقل، صنایع غذایی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، دارو و گردشگری پرداخت کرده که جزئیات سهم در نمودار حاضر گرد آمده است.

۴,۱
میلیارد دلار

پالایشگاه

۱۶,۲
میلیارد دلار

نفت و گاز

۳
میلیارد دلار

پتروشیمی

۷,۱
میلیارد دلار

صنعت
سایر صنایع

۵,۶
میلیارد دلار

آب

۴,۶
میلیارد دلار

نیروگاه

۱۰۱
میلیارد دلار

دارو

۵۰۵
میلیارد دلار

حمل و نقل

۲۰۲
میلیارد دلار

گردشگری

۲۰۲
میلیارد دلار

صنایع غذایی

۳۶۰۵
میلیارد دلار

مجموع

۱۰۱
میلیارد دلار

صنایع تبدیلی و
تکمیلی

فصل سوم

وصول مطالبات

سومین فصل گزارش عملکرد ۱۳ ساله صندوق توسعه ملی، به گزارش وصول مطالبات این صندوق اختصاص دارد که جزئیات آن را در صفحات پیشرو از نظر می‌گذرانیم.

بخش غیردولتی

صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تا پایان دی‌ماه ۱۴۰۲ در قالب عاملیت ارزی و سپرده‌گذاری ارزی، ۳۶٫۵ میلیارد دلار تسهیلات اعطاء کرده که ۲۵٫۷۵ میلیارد دلار سررسید شده است؛ ۸٫۷ میلیارد دلار وصول شده و ۱۷٫۶۸ میلیارد دلار نیز معوق شده است.

بخش خصوصی

صندوق توسعه ملی از ابتدای تاسیس تا پایان دی‌ماه ۱۴۰۲ مبلغ ۸,۲ میلیارد دلار از مطالبات ارزی خود از بخش خصوصی را به حیطة وصول درآورده است.

۸,۲
میلیارد دلار

مطالبات ارزی وصول شده از بخش خصوصی

معوقات ارزی

میلیارد دلار

۱۷,۶

کل معوقات ارزی

صندوق

توسعه ملی تا

پایان دی‌ماه ۱۴۰۲

معادل ۱۷,۶ میلیارد دلار

مطالبات ارزی دارد که وصول

نشده و در ردیف معوقات

جای گرفته است.

میلیارد دلار

۲,۲

معوقات ارزی سایر
طرح‌های صنعتی

میلیارد دلار

۱,۲

معوقات ارزی
طرح‌های نیروگاهی

میلیارد دلار

۱۴,۲

معوقات ارزی طرح‌های
باتضمین شرکت
ملی نفت ایران

فصل چهارم

سرمایه‌گذاری‌ها و پیشنهاده‌ها

صندوق توسعه ملی با هدف ایفای نقش به عنوان یک صندوق بین‌نسلی، سرمایه‌گذاری (مشارکت در تامین مالی پروژه‌ها) مطرح کرده و چشم‌انداز اقدامات و برنامه‌های خود را بر این اصل کلان استوار کرده است. حال آنکه ضرورت سرمایه‌گذاری چه بوده و روش کار و اولویت‌ها به چه ترتیب است، در صفحات پیش رو مورد مذاقه قرار گرفته است.

در بیان ضرورت نقش فعالانه صندوق توسعه ملی در تامین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها کافی است به وضعیت کنونی صندوق با هنجار مطلوب در شاخص‌های مختلف بپردازیم.

ضرورت

صندوق توسعه ملی	هنجار مطلوب
NPL صندوق	کمتر از ۵
شاخص تعداد امهال‌ها به ازای هر پروژه	تقریباً صفر
شاخص تعهدپذیری بانک‌های عامل نسبت به منابع صندوق	۸ تا ۲۵ م
مقایسه با رفتار سایر صندوق‌های ثروت دنیا	منفعلانه
وضعیت سرمایه‌گذاری در کشور	مثبت در دهه جاری
شاخص سالانه سودآوری صندوق‌های ثروت دنیا	متوسط ۶ درصد
سهام تسهیلات در سبد عملکرد صندوق‌های دنیا	تقریباً ۱۰۰ درصد
تنوع ابزارهای تامین مالی	محدود
	متنوع

چه باید کرد؟

هدف اصلی سرمایه‌گذاری در کشور توسعه است و یکی از راه‌های اصلی برای دستیابی به این مهم، بنگاه‌سازی است و برخلاف نگرش مرسوم، تنها راه بنگاه‌سازی، اعطای تسهیلات نبوده بلکه برای رسیدن به این هدف متعالی، شیوه‌های متنوعی وجود دارد که بعضاً ریسک کمتر و سودآوری بیشتری دارد. به همین رو صندوق توسعه ملی با بررسی تجارب سرمایه‌گذاری بین‌المللی و همچنین تجارب چند سال گذشته خود در کشور، طیف متنوعی از انواع مدل‌های مشارکت را از صرف اعطای تسهیلات و ام تا سرمایه‌گذاری کامل را مورد ارزیابی قرار داد و نوعی از مشارکت را در حد فاصل بنگاه‌داری و بنگاه‌سازی برگزیده است: مشارکتی با عنوان سرمایه‌گذاری غیرمداخله‌ای. I-HOPE

مدل واحد اعطای تسهیلات
(تجربه دوازده سال گذشته صندوق)

مدل‌ها و ابزارهای متنوع متناسب
با ویژگی مسائل
الگوی حکمرانی نوین

I	H	O	P	E
Investment	Handling	Operation	Pay off	Exit
مدل تأمین مالی (ساختار مشارکت)	اجرای طرح (ساخت و ساز)	تولید و بهره‌برداری (عملیات)	پیامد (مدل‌های انتفاع)	سناریوی خروج

I-HOPE

گزینه‌های صندوق‌های ثروت ملی برای مشارکت در تامین مالی پروژه‌ها فقط تسهیلات صرف و یا فقط سرمایه‌گذاری صرف نبوده بلکه حد فاصل این دو نیز تعداد متنابهی مدل مشارکت قابل احصاء است که از جمله کارآمدترین و اثربخش‌ترین آنها، مدل سرمایه‌گذاری غیرمداخله‌ای است. مدل سرمایه‌گذاری غیرمداخله‌ای یا I-HOPE حاصل ترکیبی از انواع ابزارهای وام، سهامداری غیرکنترلی، انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری (پروژه‌ای، خصوصی و ...)، انواع اوراق (ارزی و ریالی، مبتنی بر سهام، بدهی، دارایی و مشتقه) و ابزارهای مبتنی بر اختیار خرید / فروش است.

نیست

بنگاه داری (مانند شستا یا

بنگاه‌داری بانک‌ها)

رقابت با بخش خصوصی

تسهیلات منفعلانه

ناکار آمدسازی سرمایه گذاری

(مزاحمت برای سرمایه‌گذار)

رسوب منابع مالی در یک یا چند پروژه

واگذاری ریسک بالاتر از توان بانک‌ها

سهامداری

هست

بنگاه سازی مؤثر

حمایت از بخش خصوصی

نقش فعالانه در تأمین مالی

تعادل میان سود و ریسک

گردش بالای منابع مالی

در اقتصاد

مسئولیت پذیری بیشتر صندوق

در قبال طرح‌ها

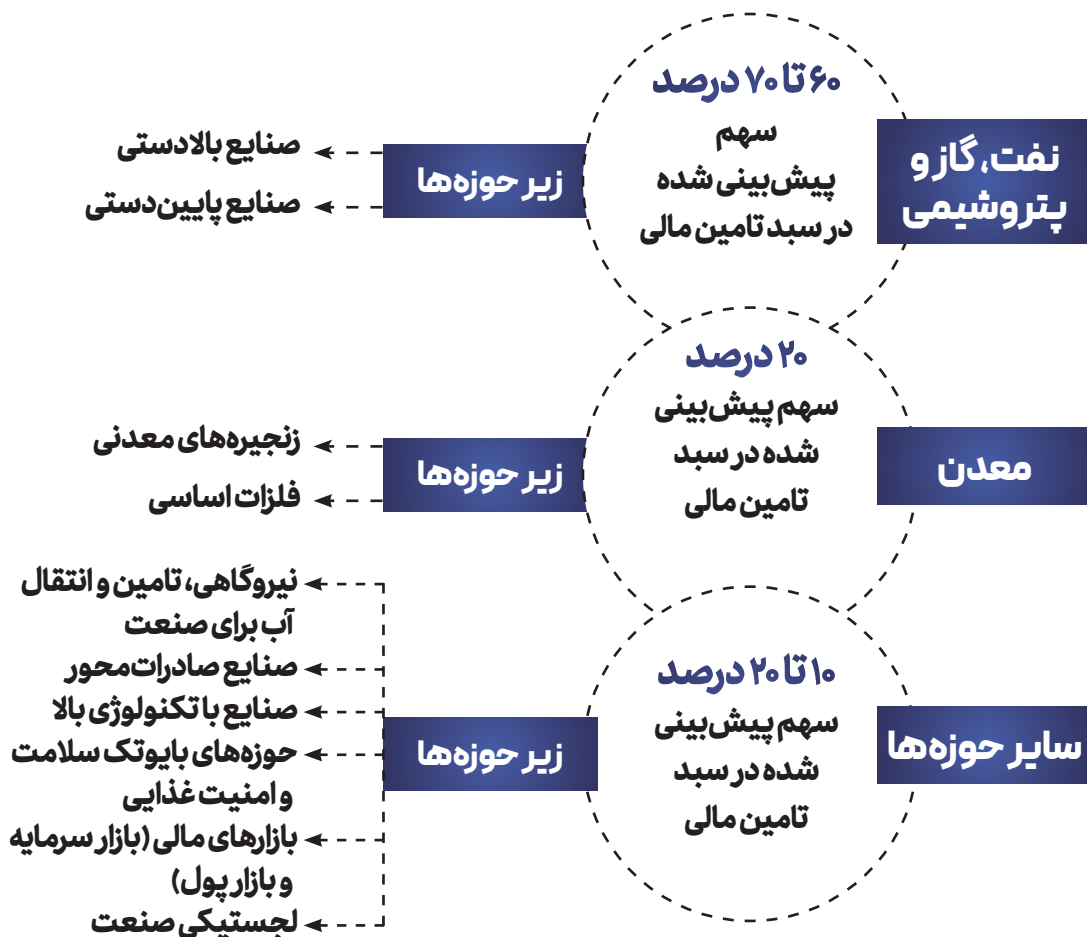
شراکت در منافع

B2n.ir/IHOPE

لینک دسترسی کامل به I-HOPE:

حوزه‌های هدف تامین مالی

حوزه‌های هدف تامین مالی طرح‌ها توسط صندوق توسعه ملی در زیربخش‌های «نفت، گاز و پتروشیمی»، «معدن» و سایر حوزه‌ها تعریف می‌شود که ابعاد و جزئیات هر حوزه به تفکیک هر زیربخش در نماد داده‌های زیر گرد آمده است:

طرح‌های واصله تامین مالی از طریق I-HOPE

تا پایان دی ماه ۱۴۰۲ تعداد ۲۹۶ طرح با برآورد ۳۰۰ میلیارد دلار به صندوق توسعه ملی واصل شده تا از طریق مدل سرمایه‌گذاری غیرمداخله‌ای I-HOPE تامین مالی شود؛ جزئیات طرح‌ها و زیربخش‌ها را در ادامه از نظر می‌گذرانیم:

تعداد طرح‌ها | **مبلغ درخواستی**

میلیارد دلار	فقره	حوزه IPS
۲۰۷	۱۵۹	نفت، گاز و پتروشیمی
۲۸	۵۶	معادن، زنجیره‌های معدنی و فلزات اساسی
۶۵	۸۱	سایر حوزه‌های سرمایه‌گذاری

مشارکت در تامین مالی با مدل I-HOPE

عناوین طرح‌های مشارکت‌شده از سوی صندوق توسعه ملی به صورت سرمایه‌گذاری غیرمداخله‌ای I-HOPE در زیربخش‌های مختلف را از نظر می‌گذرانیم. نرخ سود انتظاری صندوق از مشارکت ۱۸ میلیارد دلاری در این پروژه‌ها بین ۱۰ تا ۱۷ درصد است.

نفت، گاز و پتروشیمی

صنایع بالادستی

سرمایه مورد نیاز طرح‌ها: ۱۳ میلیارد دلار

طرح‌های مشارکت‌شده:

- طرح توسعه میدان نفتی آزادگان
- توسعه میداین گازی هما، وراوی و مرکز تفکیک تانباک
- ذخیره سازی گاز در میدان شور یجه

صنایع پایین دستی

سرمایه مورد نیاز طرح‌ها: ۲,۴ میلیارد دلار

طرح‌های مشارکت‌شده:

- PDH تدبیر
- PDH بید بلند
- بازسازی کارخانه کود شیمیایی در کشور ونزوئلا

سایر حوزه‌ها

نیروگاهی، تامین انتقال آب برای صنعت

سرمایه مورد نیاز طرح‌ها: ۲,۴ میلیارد دلار

طرح‌های مشارکت شده:

نیروگاه خودتأمین تارینا- فولاد خوزستان

انتقال آب شرق کشور (فاز یک)

خط انتقال آب به استان فارس

حوزه‌های بایوتک سلامت و امنیت غذایی

سرمایه مورد نیاز طرح‌ها: ۱,۵ میلیارد دلار

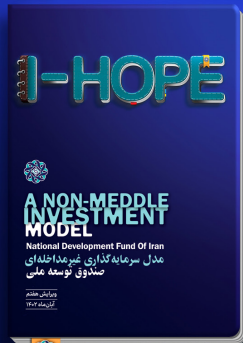
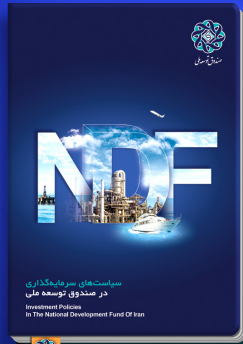
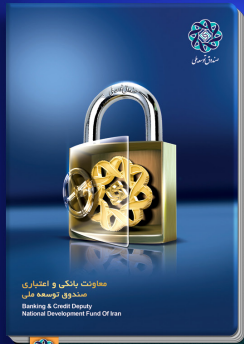
طرح‌های مشارکت شده:

تولید انواع داروهای بایوتکنولوژی و واکسن

دیگر مجله‌ها منتشر شده

روابط عمومی صندوق توسعه ملی

صندوق توسعه ملی

www.ndf.ir
روابط عمومی صندوق توسعه ملی